

بخش دوم

کسر متعارفی

انواع کسرها؛ مقایسه و تبدیل

کسر متعارفی

هرگاه واحدی را به قسمت‌های مساوی تقسیم کنیم و فقط قسمتی از کل آن را انتخاب کنیم، این انتخاب را می‌توانیم به صورت کسر نمایش دهیم.

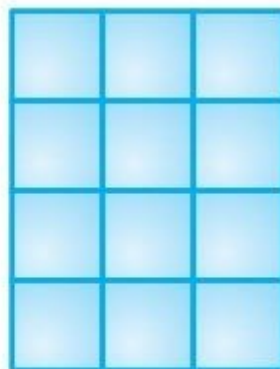
انواع کسر

۱ مساوی با واحد: کسرهایی که صورتشان با مخرجشان برابر است. این کسرها همیشه برابر با واحد یا همان ۱ هستند.

مثال ۱:

$$\frac{3}{3} = 1$$

$$\frac{12}{12} = 1$$

مشخص کردن (روزهای هفته) ۱۲

● ابتدا تعداد روزها را از زمان مشخص شده تا خواسته شده محاسبه می‌کنیم و آن را بر عدد ۷ (تعداد روزهای هفته) تقسیم می‌کنیم؛ سپس باقی مانده‌ی تقسیم را به روز مشخص شده در سؤال اضافه می‌کنیم تا روز خواسته شده را به دست آوریم.

مثال: اگر امروز جمعه و ۲۳ مرداد باشد، ۳۰ شهریور همین سال چندشنبه است؟

پاسخ

$$\left. \begin{array}{l} \text{از ۲۳ مرداد تا ۳۱ مرداد} = ۸ \text{ روز} \\ \text{از ۱ شهریور تا ۳۰ شهریور} = ۳۰ \text{ روز} \end{array} \right\} \Rightarrow ۸ + ۳۰ = ۳۸$$

$$\begin{array}{r|l} ۳۸ & ۷ \\ -۳۵ & ۵ \\ \hline & ۳ \end{array}$$

دوشنبه = جمعه + ۳ روز $\Rightarrow ۳$

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۵۲. اگر ۲۵ خرداد، یکشنبه باشد، ۱۵ مرداد همان سال چندشنبه است؟

(۱) سه‌شنبه	(۲) چهارشنبه
(۳) پنجشنبه	(۴) یکشنبه

۵۳. اگر ۵ شهریور، دوشنبه باشد، ۱۲ مهر همان سال چه روزی است؟

(۱) دوشنبه	(۲) چهارشنبه
(۳) پنجشنبه	(۴) جمعه

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۲۷. با توجه به تساوی زیر، پرانتز در کدام یک از گزینه‌ها درست

گذاشته شده است؟
 $۱۸ + ۳ \times ۲۵ \div ۱۵ - ۳ = ۲۰$

(۱) $۱۸ + (۳ \times ۲۵ \div ۱۵) - ۳ = ۲۰$

(۲) $(۱۸ + ۳) \times ۲۵ \div ۱۵ - ۳ = ۲۰$

(۳) $۱۸ + ۳ \times ۲۵ \div (۱۵ - ۳) = ۲۰$

(۴) $(۱۸ + ۳ \times ۲۵) \div ۱۵ - ۳ = ۲۰$

۲۸. حاصل عبارت زیر کدام گزینه است؟

$۱۳ - ۲ \times ۴ + ۳ \times (۲ + ۱)$

(۱) ۲۰ (۲) ۱۶ (۳) ۱۲ (۴) ۱۴

۲۹. حاصل عبارت $۳ - ۱ - ۳ \div ۹ + ۷ \times ۳$ کدام گزینه است؟

(۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۲۰ (۴) ۲۳

روش حل معادله‌های دو مجهولی و چندمجهولی

۹

● با داشتن مجموع و اختلاف دو عدد، برای محاسبه‌ی دو عدد کوچک‌تر و بزرگ‌تر به این طریق عمل می‌کنیم:

$$\text{عدد کوچک‌تر} = \frac{\text{اختلاف} - \text{مجموع}}{۲}$$

$$\text{عدد بزرگ‌تر} = \frac{\text{اختلاف} + \text{مجموع}}{۲}$$

خواص چهار عمل اصلی، ریاضیات عمومی

خواص چهار عمل اصلی

۷

در این نکته، خواص چهار عمل اصلی به ترتیب جمع، تفریق، ضرب و تقسیم بیان می‌شود.

خواص عمل جمع

الف خاصیت تعویض‌پذیری (جاب‌جایی):

در جمع دو عدد اگر جای عامل‌های جمع‌شونده را عوض کنیم، حاصل جمع تغییر نمی‌کند.

$$\bigcirc + \square = \square + \bigcirc$$

$$\left. \begin{array}{l} 3 + 2 = 5 \\ 2 + 3 = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow 3 + 2 = 2 + 3$$

مثال ۱:

ب خاصیت شرکت‌پذیری (دسته‌بندی):

این اصل درباره‌ی جمع سه عدد یا بیشتر به کار می‌رود. در واقع ما در این روش، دسته‌بندی عددها را اجرا می‌کنیم.

$$(\bigcirc + \square) + \triangle = \bigcirc + (\square + \triangle)$$

بخش اول

عددها و الگوها

عددنویسی و عددشناسی

عددنویسی و ارزش مکانی

● به هر یک از ۰، ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹ رقم گفته می‌شود؛ بنابراین ما فقط ۱۰ رقم داریم.

📌 **نکته‌تر:** رقم‌ها می‌توانند عدد هم باشند؛ مثلاً به ۶ هم می‌توان گفت رقم ۶ و هم می‌توان گفت عدد ۶ ولی به ۳۸ فقط می‌توان گفت عدد ۳۸ که یک عدد دورقمی است (البته فعلاً رقم ۰ را به عنوان یک عدد یک‌رقمی در نظر نمی‌گیریم).

عددهای زوج و فرد

● کلمه‌ی زوج به معنای جفت و دوتایی است. عدد زوج، عددی است که بر ۲ قابل تقسیم است. اگر در یکان عددی، یکی از رقم‌های ۰، ۲، ۴، ۶ و ۸ قرار بگیرد، آن عدد زوج است.

● کلمه‌ی فرد به معنای تک و یگانه است. عدد فرد، عددی است که اگر آن را بر ۲ تقسیم کنیم، باقی‌مانده برابر ۱ می‌شود. اگر در یکان عددی، یکی از رقم‌های ۱، ۳، ۵، ۷ و ۹ قرار بگیرد، آن عدد فرد است.

بخش ششم: عددهای مرکب

۲۰۹

حساب عددهای مرکب

۲۱۳

نکات مربوط به زمان

بخش هفتم: آمار و احتمال

۲۲۵

آمار و نمودار

۲۳۶

میانگین و احتمال

بخش هشتم: مختصات و عددهای صحیح

۲۵۳

محورهای مختصات

۲۶۷

عددهای صحیح

۲۷۹

پاسخ نامه

بخش سوم: عددهای اعشاری

۱۳۹ معرفی عددهای اعشاری و تبدیل آنها به کسر

۱۵۱ ضرب و تقسیم عددهای اعشاری و مسائل کاربردی آن

بخش چهارم: نسبت، تناسب و درصد

۱۵۳ مفهوم نسبت و تناسب و انواع آن

۱۶۷ تسهیم به نسبت

۱۷۴ درصد و ریاضیات مالی

بخش پنجم: عددهای تقریبی

۱۸۹ تقریب زدن، قطع کردن

۱۹۴ گرد کردن

۲۰۱ خطای تقریب، تقریب کسرها و محاسبات تقریبی

فهرست

بخش اول: عددها و الگوها

۱۱

عدد نویسی و عدد شناسی

۲۸

خواص چهار عمل اصلی، ریاضیات عمومی

۶۰

بخش پذیری، مقسوم علیه و مضرب

۸۱

الگوها

بخش دوم: کسر متعارفی

۸۵

انواع کسرها؛ مقایسه و تبدیل

۱۰۶

جمع و تفریق کسرها و عددهای مخلوط

۱۱۳

ضرب و تقسیم کسرها و عددهای مخلوط

لقمه

مهر و ماه

۱۰۰ نکته

ریاضی ششم حساب

نیما ناماوری • بابک بامداد

جلد ۱

ویرایش جدید